

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Dum sperant Apostoli remedium, auget illis Christus formidinem, & credunt phantasma esse. Hic est effectus tribulationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

velle videantur, & eius animositatem delicta
 ex eo quod multa sint, fortes & pręgrantes. Et
 ita Davidi dixerit contigisse, qui licet prędicta
 nosset optime, nihilominus quasi deficientis viri-
 bus ait: *Cormeum conturbatum est in me. Et for-
 vido mortis cecidit super me.* Ob hoc secundum
 addit remedium, cordiale quoddam animo suo:

*Pf. 54.
 22.*

*Lacta super Dominum curam tuam &c. Non da-
 bit in æternum fluctuationem iusto.* Anima mea,
 te Domini tui brachiis committe, forta sunt, e-
 nim vt Dei, benigna vt patris, secuta vt amici,
 proxima vt eius qui in te est, & vide, tribulatio-
 nem, quam iustus in hac vita sustinet, non esse
 sempiternam, finem habet, & terminatur, &
 vt plurimum, & maximum, tantum durare po-
 test huius tristissimę vitę nocte, nec illa longa
 est, cum quatuor horarum vigiliis elapsis finia-
 tur, & tum finietur pariter immissa veniente
 Deo, tempestas eoque, perfectę tranquillitatem
 inducentę & quietem. Hoc confortatiuum de-
 dit electis suis, quando nocte passionis suę illis
 prędixit, ea quę sustinenda immincebant, tem-
 pestates æstuosas, quibus quaterentur; eo quod
 omnes malitię barathri & mundi, ventu-
 bulentissimi in eos insurgerent, dum eos de ci-
 uitate in ciuitatem persequerentur, contra eos
 agentibus, cum Ecclesiasticis, tum secularibus,
 ita vt ad extremas redigerentur angustias. In
 Mundo pressuram habebitis &c. Absque synagoga
 facient vos &c. Venit hora, vt omnia, qui interficit
 vos, arbitretur obsequium se prestare Deo. Verum-
 tamen animi æquiores estote: Non turbetur cor
 vestrum. Confidite, modico durabit tempore,
 & ad summum, huius vitę nocte, ad auroram
 vobis adero liberator. Iterum venio & accipiam
 vos ad me ipsum, vs vbi sum ego, & vos sitis. Con-
 sidera illos hoc in Evangelio, qui licet despera-
 ta iacerentur tempestate breui tamen liberantur.
 Cum circa quartam vigiliam noctis, venit ad illos,
 Materiam hanc protulit: mur infra.

*Ioan.
 16.23.*

*Ioan.
 14.3.*

*Ho. 2.5.
 n.33.*

§. 14. Dum sperant Apostoli remedium, au-
 get illis Christus formidinem, & credunt
 phantasma esse. Hic est effectus tribulatio-
 nis.

13. 42

Vident Apostoli Christum venientem super
 mare, Et existimauerunt phantasma esse, &
 exclamauerunt. Accesserat illuc ante auro-
 ram, detegunt inter noctis tenebras spectum.

saper vndas, excitatur in eis nouus timor, quia
 illis videbatur, hoc, quod conspiciebant, mag-
 num esse phantasma, & denno horrore concu-
 tiuntur, ita vt, non tam eos tempestatis vege-
 ret periculum, licet extremam, cum iam se iu-
 dicarent fluctibus abfouendos, & procellis pe-
 lagi demergendos, quam huius visionis aspe-
 ctus: quocirca ad inuicem conuersi & nimio
 timore compressi, vociferari cęperunt heu heu,
 quid hoc? Magna hic latent sacramenta. Pri-
 mum, quod notat D. Chrylost. Deus clementis-
 sime, quid hoc extremam patiuntur calamita-
 tem, qua eos submersiois tenet periculum: a-
 nimis deficient, stupent manus iam longo & dif-
 ficili remigandi labore lassatę contra turrentes
 Oceani procellas de manibus tuis auxilium an-
 heli preestolantur. Et nedum illis, manum non
 porrigis, sed quando tua iam pręsentia libera-
 ri eos conueniret, auges tribulationem, & dupli-
 cas calamitatem? Quis dixerit hoc esse meliori
 beneficium, si te tota nocte laborare permitte-
 ret graui compressum colica, ipse interim te
 spectaret patientem; & quando ad auroram,
 tandem diu expectatus, te accederet, se horribili
 forma transfiguratum oculis tuis obiceret, quo
 tibi & pręnam & dolorem duplicaret? Ad quid
 hac ventis se cito, respondet D. Chrylost. nunc
 esse Dei morem, vt multoties cum homo tri-
 bulationibus opprimatur, & remedium postulat
 quando iam illud se habiturum sperat, & omni
 se angustia liberandum, non tantum non aufert
 dolorem, sicut tristitem exhilarat, sed nouam &
 grauiorem super addit aduersitatem: quia sic sua-
 det salus, & per hoc patientiam querit exerce-
 re, & experiri quam dextere fidei baculo viat-
 tur, spei iaciat anchoram, se humiliet vt dicat,
Maor est iniquitas mea.

*He. 11. in
 Martij.*

Gen. 2. 12.

Propone tibi Iob (ait) Immittit illi Deus tri-
 bulationes multas & graues opera diaboli, au-
 fert illi camelos, oues deprędatur, domum
 diruit, filios interimit, omnia eius bona de-
 molitur, quid Iob? sentit hanc calamitatem,
 ad Deum recurrit obsecrans remedium: vestes
 prę dolore dilacerat, pronus in terra rogat
 Deum, vt succurrat: quid vero Deus? quan-
 do videtur, quod illi dexteram porriget, &
 maximum sit solaturus, insuper eum valetudine
 priuat, horrenda perfundit lepra. Recurrit no-
 do Iob ad sterquilinum, hoc sibi erigit in o-
 ratorium; quia sancti in cinere sedebant, vt a
 Deo remissionem obtinerent, & diuinę Maicestę
 ti supplicis factus, orat, vt tantis malis medean-
 tur.

Dom.

Domine, miseram me, perdidisti bona mea, filiū
p̄focari domus ruina, mea languet sanitas, a-
dempta est vita: succurre mihi. Quando post
hęc affuturum sibi sperat Deum: En eius vxor,
quę virum irideat, adfunt amici qui linguis
suis eor eius transodiunt, vt iam, non de demp-
tis opibus, non de amissa valitudine queratur,
sed p̄r ceteris doleat ob factas sibi ab illis, &
illatas iniurias. Cum tentationem suam allaturus
esset inquit D. Chrysof. Tunc molestior fieri per-
misi.

D. Chry-
sost. T. 2.

1343

Quid igitur, Domine, sicine tuis oc-
curtis electis: multiplicas labores neuos & ma-
iores immittis eo tempore, quo magis de tuo
confidebant auxilio, in his quę tristes patie-
bantur? Considera insum iacob: quia matre
autore perierat id quod fieri vult. quo sibi pa-
tris benedictionem prociuit, ecce quam iuxta
contra eum inlurgat procella persecutionis per
fratrem excitata: fugit, proficiscitur in Mo-
sopo amicum, ad domum agneculi sui Laban
secedit hospitaturus, & dum ibi se in portu ere-
dit, sinendos labores, en truciore exortur pe-
secutiōnis rabies, Nam Laban proditorem agit,
cum occisurus insequitur Nepotitida: conlo-
brat hostem induunt, & modo hic plura ce-
cur: ut formidanda, quam quę primum, vt gra-
uia, exhorruerat. Conuertitur ad Deum per
preces, per lacrimas, per suspiria, vt Oleas
testatur: auxilium in tantis seueris & dura sem-
peffate mendicari: dum de Dei manibus hoc con-
fide, aduertit, illud ipsum, quod sibi saluti
fore crediderat, mutari in terribilem & mon-
struosum gigantem, & se in periculofam conii-
ci luctam qua finita, dum integram expectat
liberationem, tangitur femoris eius nervus, &
claudus relinquitur. Quando de peregrinationis
afflictione iacob liberatur, maior tribulatio accidit,
inquit D. Chrysof. Erat Ioseph eleganti for-
ma gratior, instar aureæ pini: fratrum eum æ-
gerima dilaniat inuidia, & tantis agit procel-
lis, vt puteo fratrem demergant. Imaclitis di-
uendat, de terra Chanaan exulem in Egyptum
eiciant: in domo Putiphatis vile mancipium
sistatur. Quando Deum suis condolentem af-
fici cōibus automat, & breui sperat seruitute
liberandum: ita res agitur, vt venustissimus
iuuenis maiori inuoluatur tempestati, dum
Domine suę mendaci traditione carceri man-
cipatur & ad eas redigitur angustias quę illi cor
excedant: Humiliauerunt in compediibus pedes eius,
ferum pertransiit animum eius.

D. Chry-
sost. T. 2.

1344

Simili modo tecum agi Deus: filium tuum
Hieron. Bapt. de la Naza. Tom. 1.

morbo grauari permittit: orationes fundis, ad
Deum recurris, & dum filium ab infirmitate
releuandum confidis: ecce maritus lecto de-
cumbit æger. Quid hoc iterum Domine? Num
meę tribulationis remedium, illius est augmen-
tum? Plurimum anxietis, ne tibi magna pars
percat dicitur, & dum tibi te conelias
Deum, auxilii indigus: conueteris tibi: li-
tem moueri, in id quod reliquum supererat,
Ne hoc in peiorem partem acceperis, monet D. D. Cua;
Ch ylof. eo enim modo Deus iustos excipit.
Cum pericula eua sui sunt, tunc vt maiora meta-
antur, maiora inferri permittit certamina. In
maius electorum suorum hoc ordinat emolu-
mentum. In domo Dei ad altiores gradus, per
maiora certamina deueniunt: quos in ea p̄r ceteris
vult promouere, his grauiora immittit pe-
ricula: quocirca ne te afflixeris: quia sicut aua-
ro nulla gratior voluptas, quam si habita lucci
occasione, ei & alia maior essetatur, ante quam
prior terminetur. Idem iudicium fit de sanctis,
qui apprime nouerunt occasiones aduersitatum
esse vera animę lucra, quanto sunt hęc graui-
ores, tanto spes est feruentior, & cum Iob in-
quirit: Est occiderit me, in ips. Iherabo: q. d. quo
acerbior mea calamitas eo mea est fiducia secu-
rior.

Iob. 13. 16

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

44

B b

rebat; qui nos nauim ascendere coegit. erat
præceptor noster, cuius potentiam, modo vidi-
mus oculis nostris: nauim ascendimus, vt eius
præcepto obediremus: non dubitandum, ne no-
bis delit, si eum inuocemus; & tota fiducia rem
ei committamus. Nedum hoc faciunt; quin &
videatur eorum cor excecari: ratione priuari;
& quasi eorum oculi obuclari: *Erat enim cor
eorum oboccatum.*

Ho. ii.

II.
Fiducia
de diuino
subsidio
in tribula-
tionibus

*Hic communis est defectus, (inquit Diuus
Chrylost.) etiam in seruis Dei, qui tribulatio-
nibus circum vallantur, quod ut attoniti hære-
ant, vt ne hac quidem ratione considerent, quod
illos tuos reddet, si cogitatum suum iactent
in Domino, & attendant, quod, qui eis hoc
periculum immisit, non tam sic immisit, vt eos
in illo perire permittat, & qui in eorum gra-
tiam multo fecit maiora, ipsis non rogantibus:
non deicit in minoribus, si ad illum recurrant.
Moyles qui tanta Dei visum in igne illa, propriis
manibus suis perfecta, quando defuerunt popu-
lo ad vescendum carnes, quas ille desiderabat,
dum præ oculis non videret, quas illis iniui-
straret, diffidit, vt ne iudicio videretur, aut
recordaretur eius, quod paulo ante ipso coo-
perante Dei fuerit operata potentia, ac proin-
de necessarium fuerit, a Deo vt diffidentem
reprehendi. Quis spectet Diuis Petrum (ait*

Num. 11

D. Chry.
T. 2.

*Diuus Chrylost.) qui in se ipso Christi poten-
tiam in hac tempestate experiebat, qui solo
Dei fulore vetbo, tanto roboratur auxilio, vt su-
per aquas gradiretur, si rentes calcaret vn-
das, pedibus marinas vorices protereret, vt
ante diximus, nihilominus, cum vidisset ven-
tum validum, sibi mirantem, nescit confi-
dere, quamobrem spectante Christo ad ima
demergitur. *Quod maius erat, super maria sci-
licet de nauigio confidenter descendere, magno a-
nimo fecit, ut autem venientem, quod erat im-
missus, superatus timuit. Nec obstupescas, (ait) hæc
nostra est miseria. Natura quippe humana hæc
conditio est, vt difficilibus nonnunquam supe-
retis succumbat in minoribus. Hoc tibi quotidie
contingit; Peccatis grauaris. Vides te tantis
aduersitatibus premi, vt non sit qui te his eri-
piat, nihilominus, si dei oculos aperis, & pec-
catorum remissionem, mediis sacramentis spes-
tas, & quod dabit Deus tibi, gratiam suam,
suam misericordiam, quoniam & seipsum, &
omnes diuitias & cæli vitam in Venerabili sa-
cramento. Hoc credis, de hoc libenti animo
confidis, securus, & absque vilo dubio, ni-
hilominus dum tibi cernis decesse panis frustu-**

lum, nec scias vnde conquisitas, turbatis, nec
fidere Deo nosti, demergeris infirmitate debi-
lis, laboribus huius mundi lassus: venti leuisi-
simi flatu excitatus, eo quod alter tibi verbu-
lum improperauit, mordax, horrore conuulseris,
& viue fides deficit tibi donum, ad ima
demergeris, qui te non possis sustentare. Dici-
to mihi, quid pluri refert, Dei gratia, an
frustum panis? verum maiorem requirit pote-
statem, dari tibi quatuor asses terra breui pe-
nituros, an cæli diuitias? vitam præcellenti-
us, an nam tuam diaboli carnis absoluere vel
infirmitatibus corpus librare? Patet omnibus
responso, & nihilominus in istis conditis,
speras, fide discursis, spem e ipsis, in hoc
vero tuus obocceat intellectus, nec propon-
hanc expendere rationem, quam tibi Christus
dixit: nimirum quod, qui tibi maiora conce-
dit, concedet & minora, & qui tibi proprium pro-
pinatur cordis sanguinem, domus tua non ne-
gabit puluerem; & qui tibi inspirauit animam,
quæ toto mundo pluri valet, non tibi in fru-
stulo panis deficiet, & qui tibi corpus adapta-
uit, quo vestiat animam, non tibi negabit panem,
quo corpus contegas alimentum. Hæc no-
stra est misera fors, nobis intellectum obocce-
ari, & tribulationem irruentem, esse vt peplum
quo visus obuclatur, & carenas, intellectus dis-
cursum vincientes.

Consideremus tertium, illud, in quo Apo-
stolis remedium parabatur, illis peccatorum
videri, & censent esse phantasma, quod illis hor-
rorem incutit, & in has voces compellit, *Phan-
tasma est.* Erat autem Christus eorum libera-
tor: & sic res se habet, quod cum obocceatum
haberent intellectum nec discurrentem, pro vt
decibat, aduenit Christus inter densissimas no-
ctis tenebras, quasi cooperatus illis, *Posuit
tenebras latibulum suum.* Vnde & illam mini-
me agnouerunt, & cum illorum esset vnica sa-
lus, cum, vt supremam ruinam exhorrescent,
Quoties in salutem vestram adest Deus, sed coo-
pertus infirmitate, quæ te ab illo concubitu
detineat, in quo iam a tot annis vixisti libi-
nosus, tu vero eam contuens, horres, times vo-
ciferaris: *Phantasma est.* Quoties ad tuam de-
primendam superbiam, permittit Deus quan-
dam ignominiam, quæ tibi ab eo infertur, à
quo tibi minus censebas cauendum; tibi vero
mors tua videtur & perditio, vnde & inlamar:
Phantasma est. Quoties aufert Deus adolescen-
ti sanitatem, vt dum corporis perdit salutem a-
nimæ recuperet: ille vero iudicat, hæc esse
cuius

145

III

*Videtur
tribulatio
hominis
dum esse
phantasma
145, 11.*

ejus ruinam, vnde & conqueritur. *Phantasma est* Quoties eripit diuiti Deus opes largissimas, quibus mille patrabat insolentiam: parentibus filium, eorum causam condemnatio, matri filiam, ob quam infinitis torquebatur curis, & conteritur lan-tantur: *Phantasma est*. Vtinam oculos aperires: quam feliciter Iesum inuenires, salutem tuam, ecce venit diuina eius persona abscondita & tenebris latuata. Accedit iuni & Tobias ad ripam fluminis Tigridis, & ecce prouit in eum piscis quidam immanis, qui terrore nimio percussus, ad Angelum conuertitur. *Heu, Domine inuadit me*. Ne timeas, hic enim tuum paratur remedium, tibi & patri tuo in cæcitate oculorum eius medicam, & fugam demomorum: *Apprehende brachiam eius, & irabebit illud ad te*. Video, quia hic ben. in quod pretendis præ manibus est. Quoties male iudicas, occurrere tibi diaconem, qui te deuorandum inuadat, & tim idus inclinas: *Inuadit me*. En Domine, leuatum id se plura, vigilia, tunica de iuncis & catene corporis, & cilicium deuorant me. *Heu Domine mi, paupertas, indigentia, necessitas, absorbent me*. Eia age charissime. *Apprehende brachiam eius*: attrahere eam: hic enim tibi & remedium & salus tua paratur. Adest Angelus D. Petrum carcere solutus, ille vero: *Existimabat se visum esse*. O Sancte Petre, non est hoc phantasma in tui detrimentum, minime, sed Angelus Domini est, in tui liberationem & consolationem missus; & ad hoc venit a Deo missus, vnde & vocatur: *Angelus Domini*. Angelus Dei est infirmitas tribulatio, penitentia quam existimas esse phantasma.

§. 15. Vno Ego sum, illi dat fiduciam. Tenet illam, qui in eius gloriam se tribulationibus exponit, quem in illis Deus non deserit, vt diabolus mundus & caro.

¶ 46 Dominus, qui eos vidit adeo turbatos, anxios, & timore attonitos, nauiculae appropinquat & ait: *Confidite, ego sum nolite timere*. Non est modo locus hæc verba ponderandi: quæ profundissimam comprehendunt Theologiam, quibus Christus declarare voluit se esse verum Deum, proprio Dei nomine se appellans: *Ego sum*, quod tantam præbet materiam philosophis & Theologis disputandi. Breuiter dico, voluit illis Deus auferre me-

tum. Primo, dum solum illis offert diuinam essentiam. *Ego sum*, quo significat, ait Diuus Augustinus quod *Maiores est adiutor, quam oppugnator*. Quæ pariter perpendit illa verba Dauidis: *Speret in te, qui nouerunt nomen tuum*. D. Avg. Alludere cum dixerit ad illud quod Moysi, cum Deo contigit, quando ei commissionem illam intinxit, tot tantisque difficultatibus inuolutam, vt, ad sedandum & leniendum cor eius & omnes iam superatas crederet difficultates, ei dixerit. *Noli timere, num scis, quis ego? Ego sum, qui sum, sic dices filiis Israel: qui est, misi me ad vos. q. d. Ego sum ille qui sum, significare voluit, dicit subtiliter vno verbo Caietanus, hoc quod Sancti mille doctissimis disputationibus proloquuntur. Ego sum, sicut essentia, (Hoc est, qui est) ita vt omnia quæ esse habent, ex me procedant, de me pendeant, multo magis, quam de sole lux. Si cælum moueatur, sol illuminet, terra stet immobilis, stellæ influant, ignis calefaciat, venti pestrepant, aquæ alerentur, arbores fructibus onerentur, flumina currant, Reges regnent, gigantes toborentur, leones viuant, serpentes repant; hoc quidquid est, ex me pendet; ita vt, subtrahente me, vel ad momentum, manum, omne fortissimum & potentissimum & pulcherrimum in nihilum decidit. Quæcirca, dum me apprehenderis, non est quod timeas: nec enim mordere potest fera, nec aqua submergere, nec ventus turbare, nec ten pestas commouere, nec infirmitas accedere, nec mors consingere, nisi ad hoc vires præstitero. Dilucide hoc psalter Regius intellexit. *Si ambulauero in medio umbra mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es*.*

Huc innuitur securitas & sanctorum consolatio in maioribus suis tribulationibus, quando extremis anguntur molestiis, & ad rem optime, id declarat Dauid quem congrue expendit Diuus Athanasius in quo Dauid Deum vocat dominum virtutum: *Dominus virtutum*. Incipit psalmus nomine Iustorum, qui voce præconia declamant, quam tuto sine mali suspicione, inter procellosos Oceani fluctus viuant securi, dum se diuini sentiunt auxilio consoneri. *Deus noster, refugium & virtus, adiutor in tribulationibus, quæ inueniunt nos nimis*. Profluat aliquando ex aduerso tribulationes, quando minus illas timemus, adeo pręgnantes, vt omnem e-medii aditum excludere videantur. Hoc est, *Inueniunt nos nimis*. Dum se illis iusti ad ex-